

Bogoslovska smotra, 83 (2013.) 4, 877–888

21. KONGRES MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE ZA ISTRAŽIVANJE STAROG ZAVJETA München, 4. – 9. kolovoza 2013.

Nikola HOHNJEC

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Vlaška 38, p.p. 432, 10 001 Zagreb
nikola.hohnjec@zg.t-com.hr

U organizaciji, i u sveučilišnom prostoru Evangeličkoga teološkog fakulteta Maksimilijanova sveučilišta u Münchenu uspješno je od 4. do 9. kolovoza 2013. godine održan 21. kongres Međunarodne organizacije za istraživanje Starog zavjeta (IOSOT). Predsjednik, duša kongresa, prisutan u svim događanjima na kongresu i oko njega bio je prof. dr. Christoph Levin.

Svaki dan prijepodne održana su tri glavna predavanja na engleskom, njemačkom ili francuskom jeziku, gdje su svjetski poznati katolički, protestantski i židovski profesori iznosili svoje arheološko, egzegetsko, hermeneutičko i teološko istraživanje o Bibliji općenito a posebno o Knjizi Postanka, Djelu ljetopisa, proroku Izaiji i dr. Prvo predavanje bilo je posvećeno Aleksandru Velikom i njegovoj percepciji u starozavjetnoj predaji. Uslijedilo je predavanje o Knjizi Jubileja kao komentara Knjige Postanka. Drugi se dan nastavio s Ilijinim dogovorštinama. Također se toga dana govorilo o povijesno-društvenim prilikama Knjige Brojeva. Srijedu je obogatilo predavanje o deuteronomističkoj predaji u Babilonu i Palestini. Nova i zanimljiva tema bavila se Djelom ljetopisca u Knjizi Postanka. U četvrtak je i opet bilo predavanje o Knjizi Brojeva u kontekstu Petoknjžja. Čak je održano predavanje o ironiji i humoru u Jahvistovoj prapovijesti. Zadnjeg dana bilo je zanimljivo predavanje o kralju Sidkiji u njegovu razdoblju ljetopisa. Završno predavanje bavilo se počecima Knjige proroka Izaije. Biblijska predavanja bila su isprepletena hermeneutičkim izlaganjima i popraćena dužim i/ili kraćim pitanjima slušatelja i dodatnim objašnjenjima stručnjaka dotične tematike.

Od tri poslijepodneva po izboru prije svega valja spomenuti šesnaest radionica od kojih je svaka sadržavala tri do šest jedinica po trideset minuta i u kojima su se obrađivale tekstualne, proročke, kulturne i druge teme. Radionice su se tako doticale izdavaštva originalnih tekstova i obrade starog judaizma. Prema evanđeoskoj izreci »staro vino u nove mješine«, staru je poruku moguće oživjeti i aktualizirati. Održana je radionica o dvanaest proroka, ali i o muževima i ženama iz djela Samuela. Moglo se uključiti u praktični rad s ondašnjom kulturom, mitovima, ali i biblijskim kanonom koji je i započeo s Petoknjižjem. Tu su nezamjenjivi Psalmi ili neobična zgoda o jednom od najstarijih biblijskih tekstova u Suci 4 – 5, o Debori i Jaeli te Baraku i Siseri i dr.

Isto toliko poslijepodnevna paralelno, po potrebi i duže, i opet po izboru, ponuđeno je četrdeset tečajeva (svaki po četiri do šest jedinica po trideset minuta) kratkih referata o Petoknjižju, prednjim i potonjim prorocima, mudrosti (npr. Psalmi), antropologiji, etici, povijesti i dr. Kratka predavanja u grupama i kružocima obrađivala su, dakako, različite teme iz Petoknjižja: zgrade o stvaranju, patrijarhu Jakovu i dr. Kod prethodnih proroka bili su tematski nizovi o Ilijinu uznesenju i o zemljopisnom gorju u Izraelu. Nadalje se posebno ističu tri niza predavanja i diskusija o Izaiji, ali isto toliko i o proroku Jeremiji. Nije izostavljen ni prorok Ezekiel. Nakon predavanja o njemu, održana su i opet tri kruga predavanja o malim prorocima. Kod mudrosti veliki interes su pobuđivali Psalmi. Na osobit je način kod njih kao i kod proroka bilo važno molitveno obraćanje Gospodinu Bogu. Svitak od pet knjiga bio je također interesantan: Estera, Ruta, Judita, Pjesma nad pjesmama. Dakako da je važno područje sačinjavala životna praksa i prenošenje sadržaja.

Kasno poslijepodne i navečer događali su se kulturni programi i dijaloške audijencije. Početna je večer bila ispunjena prijemom i susretom sudionika u židovskom memorijalnom centru. Bila je ponuđena i mogućnost obilaska obližnjeg koncentracijskog logoru Dachau. Održan je jednogvečernji prijem kod državnog bavarskog čelništva, zatim susret kod katoličkog nadbiskupa kardinala Marxa, prijem kod biskupa Luteranske crkve u Bavarskoj. Povijesno-kulturni susret organiziran je u Staroj pinakoteci, a ne smije se zaboraviti ni rekreacijski poludnevni izlet na obližnje jezero Starnberg i dr.

Paralelno se održavalo (već ranije a dijelom istodobno) i šest srodnih kongresa. Jedan se odnosio na masorete, tj. njihov aparat za čitanje starih i specifičnih hebrejskih tekstova i njihovu popratnu teologiju. Opširan kongres odnosio se na Qumran, najbogatiju i pravu biblioteku starozavjetnih, intertestamentarnih rukopisa, te spisa za tamošnju esensku zajednicu i njihov ustroj. Vrlo brojna predavanja obuhvaćao je kongres o Septuaginti i srodnim

studijima, donoseći aktualne naglaske helenizma, grčke inkulturacije, deutero-kanonskih starozavjetnih spisa. Održavao se i kongres s aktualnim izlaganjima o prvim aramejskim prijevodima, zvanima Targumi, koji predstavljaju tumačenja i parafraze jezično bliske hebrejske Biblije. Najmlađi kongres, odnosi se na sirske jezični projekt.

Sveukupno je sudjelovalo oko tisuću sudionika. Iz Hrvatske, iz Zagreba, sudjelovali su Tanja Lakić, postdiplomantica na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i prof. dr. sc. Nikola Hohnjec. U raznovrsnoj stručnoj biblijskoj ponudi svaki sudionik simpozija imao je priliku uključiti se u rad i prije svega obogatiti se na starozavjetnom vrelu života.

Ukratko rečeno, na kongresu se dogodila prava škola permanentne, tj. cijeloživotne edukacije i međukonfesionalnog dijaloga, kulturnog uzdizanja uz pomoć i u okviru Starog zavjeta. Upravo je Stari zavjet omogućio dijalog, slavlje i oživljavanje davnog vremena, velikih likova i prevažnih sadržaja Starog zavjeta u partnerstvu i zajedničkoj vjeri. Odmah su započele pripreme za sljedeći kongres koji će se za tri godine održati u Južnoj Africi.